

NOTATKA

z posiedzenia Komisji Ustawodawczej

Data posiedzenia: 15 kwietnia 2009 r.

Nr posiedzenia: 178

Posiedzeniu przewodniczył: senator Piotr Zientarski – przewodniczący komisji.

- Porządek posiedzenia:**
1. Rozpatrzenie ustawy o zmianie ustawy – Kodeks cywilny (*druk senacki nr 518, druki sejmowe nr 1541 i 1762*).
 2. Rozpatrzenie wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 18 grudnia 2008 r. dotyczącego ustawy o systemie oświaty (*sygn. akt K 19/07*).
 3. Rozpatrzenie wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 16 grudnia 2008 r. dotyczącego ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (*sygn. akt P 17/07*).
 4. Rozpatrzenie wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 11 grudnia 2008 r. dotyczącego ustawy o Najwyższej Izbie Kontroli (*sygn. akt K 33/07*).
 5. Rozpatrzenie wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 10 listopada 2004 r. dotyczącego ustawy – Prawo o zgromadzeniach (*sygn. akt Kp 1/04*).
 6. Rozpatrzenie wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 17 grudnia 2008 r. dotyczącego ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych (*sygn. akt P 16/08*).

- W posiedzeniu uczestniczyli:
- senatorowie członkowie komisji: Zbigniew Cichoń, Stanisław Gogacz, Leon Kieres, Bohdan Paszkowski, Grażyna Sztark, Krzysztof Piesiewicz, Marek Trzcíński, Piotr Zientarski,
 - zaproszeni goście:
 - Ministerstwo Sprawiedliwości:
 - podsekretarz stanu Zbigniew Wrona,
 - członek Komisji Kodyfikacyjnej Prawa Cywilnego, profesor Maksymilian Pazdan,
 - sekretarz Komisji Kodyfikacyjnej Prawa Cywilnego, sędzia Robert Zegadło,
 - sędzia w Departamencie Legislacyjno-Prawnym Alicja Skotnicka,
 - przedstawiciele Biura Legislacyjnego w Kancelarii Senatu: Marek Jarentowski, Agata Karwowska-Sokołowska, Katarzyna Konieczko.

Ad. 1 Podsekretarz stanu Z. Wrona omówił zmiany ustawy – Kodeks cywilny. Powiedział, że są dwie grupy zmian przepisów kodeksu. Pierwsza obejmuje zmiany przepisów dotyczących niedozwolonych klauzul umownych stosowanych w obrocie konsumenckim, druga – zmiany przepisów regulujących krąg spadkobierców ustawowych. Przedstawicielka Biura Legislacyjnego nie miała uwag o charakterze legislacyjnym. Senatorowie zgłosili do przedstawiciela rządu wiele pytań dotyczących przyjętego w ustawie nowego rozwiązania, w myśl którego rodzice spadkodawcy wyprzedzają w porządku dziedziczenia

rodzeństwo i zstępnych rodzeństwa spadkodawcy. Zgłosili też zapytania dotyczące wprowadzonego nowelą nowego rozwiązania w prawie spadkowym dziedziczenia pasierbów. Na szczegółowe pytania odpowiedzi udzielili podsekretarz stanu Z. Wrona oraz profesor Maksymilian Pazdan.

Podczas dyskusji senator Piotr Zientarski zgłosił wniosek o przyjęcie ustawy bez poprawek. Wniosek został jednogłośnie przyjęty przez komisję.

Senator Piotr Zientarski został wyznaczony na sprawozdawcę komisji podczas obrad Senatu.

Konkluzja: Komisja wnosi o przyjęcie ustawy bez poprawek.

Ad. 2 Wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 18 grudnia 2008 r., dotyczący ustawy o systemie oświaty (sygnatura akt K 19/07) omówiła przedstawicielka Biura Legislacyjnego Katarzyna Konieczko. Wyjaśniła, że w wyroku TK orzeczono o niezgodności z konstytucją art. 90 ust. 2c ustawy o systemie oświaty w zakresie, w jakim przepis ten nakazuje pokrycie wyższych kosztów dotacji – w przeliczeniu na jednego ucznia – niż dotacje przysługujące przedszkolom niepublicznym usytuowanym na terenie gminy zobowiązanej, w tej części kosztów, która przekracza iloczyn ustalonego przez gminę zobowiązaną wskaźnika procentowego i kwoty wydatków bieżących, o których mowa w art. 90 ust. 2b, ustalonych przez gminę uprawnioną do refundacji. Dodała, że wobec kategorycznej wypowiedzi TK nie może być wątpliwości, że prace legislacyjne zmierzające do wykonania wyroku wydanego w sprawie K 19/07 powinny zostać podjęte niezwłocznie.

Dla uczynienia zadość wymogom konstytucyjnym wystarczające byłoby wprowadzenie w art. 90 ust. 2c ustawy nowego zapisu. Zgodnie z nim wskaźnik procentowy, według którego ustalałoby się wysokość kosztów refundowanych przez gminę zobowiązaną, nie mógłby być wyższy niż wskaźnik przyjęty przez tę gminę na potrzeby dotowania przedszkoli niepublicznych znajdujących się na jej terenie. Ponadto zasadna będzie nowelizacja art. 90 ust. 2e ustawy z dnia 12 grudnia 2008 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw, gdyż mechanizm przewidziany w tym przepisie jest tożsamy z mechanizmem skrytykowanym przez TK w orzeczeniu.

Wobec tego przewodniczący komisji Piotr Zientarski przedstawił wniosek o podjęcie inicjatywy ustawodawczej mającej na celu wykonanie tego wyroku. Komisja jednogłośnie przyjęła przedstawiony wniosek.

Do reprezentowania komisji w dalszych pracach nad tym projektem ustawy został upoważniony senator Marek Trzcinski.

Konkluzja: Komisja wnosi o podjęcie inicjatywy ustawodawczej w tej sprawie.

Ad. 3 Wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 16 grudnia 2008 r. dotyczący ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (sygnatura akt P 17/07) omówiła przedstawicielka Biura Legislacyjnego Katarzyna Konieczko. Wyjaśniła, że w wyroku TK orzeczono o niezgodności z konstytucją art. 18 ust 2 w związku z art. 28 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych w zakresie, w jakim stanowi, że w postępowaniu uproszczonym pobiera się od apelacji opłatę stałą, liczoną jak od pozwu od wartości przedmiotu sporu lub wartości przedmiotu umowy, niezależnie od wartości przedmiotu zaskarżenia w apelacji. TK zauważył, że poddana jego ocenie norma prawna wywodzona z wyżej wymienionego artykułu ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych statuuje ograniczenie prawa do sądu. Wymienione przepisy przesadzają, że w postępowaniu uproszczonym opłata od apelacji będzie równa opłacie stałej uiszczanej od pozwu, i to bez względu na to, jak wysoka jest w danym przypadku wartość przedmiotu zaskarżenia. Przy stosunkowo niewielkiej wartości przedmiotu zaskarżenia opłata od apelacji może być nadmiernym obciążeniem finansowym. Bariera ekonomiczna może ograniczać dostęp do sądu w fazie odwoławczej. W uzasadnieniu orzeczenia TK zaznaczył, iż uchylenie wymienionej normy oznacza, że zastosowanie znajdą przepisy określające opłaty w postępowaniu zwykłym, zwłaszcza art. 13 ustawy o kosztach. Niemniej jednak wydaje się, że względy pewności i transparentności prawa przemawiają za wystąpieniem z nowelizacją ustawy o kosztach. Wobec tego przewodniczący komisji Piotr Zientarski przedstawił wniosek o podjęcie inicjatywy ustawodawczej mającej na celu

wykonanie tego wyroku. Komisja jednogłośnie przyjęła przedstawiony wniosek.
Do reprezentowania komisji w dalszych pracach nad tym projektem ustawy został upoważniony senator Zbigniew Cichoń.

Konkluzja: Komisja wnosi o podjęcie inicjatywy ustawodawczej w tej sprawie.

Ad. 4 Wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 11 grudnia 2008 r. dotyczący ustawy o NIK (sygnatura akt K 33/07) omówił przedstawiciel Biura Legislacyjnego Marek Jarentowski. Wyjaśnił, że w wyroku TK orzeczono o niezgodności z konstytucją art. 89 ust. 5 ustawy o NIK w zakresie, w jakim umożliwia osobie obwinionej wybór w postępowaniu dyscyplinarnym wyłącznie spośród pracowników mianowanych NIK oraz art. 93 ust. 2 pkt 1 ustawy o NIK w zakresie, w jakim stwarza podstawę rozwiązania stosunku pracy w drodze wypowiedzenia z pracownikiem mianowanym będącym kobietą wcześniej niż z pracownikiem mianowanym będącym mężczyzną, przez co prowadzi do zróżnicowania sytuacji prawnej kobiet i mężczyzn. Trybunał sposób realizacji wyroku pozostawił prawodawcy, ale wskazał, że konieczne jest, aby w postępowaniu dyscyplinarnym obwiniony miał prawo skorzystania z pomocy profesjonalnego obrońcy, a kobiety miały możliwość samodzielnego podejmowania decyzji o przejściu na emeryturę w wieku 60 lat. Wobec tego przewodniczący komisji Piotr Zientarski przedstawił wniosek o podjęcie inicjatywy ustawodawczej mającej na celu wykonanie tego wyroku. Komisja jednogłośnie przyjęła przedstawiony wniosek.
Do reprezentowania komisji w dalszych pracach nad tym projektem ustawy została upoważniona senator Grażyna Sztark.

Konkluzja Komisja wnosi o podjęcie inicjatywy ustawodawczej w tej sprawie.

Ad. 5 Wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 10 listopada 2004 r., dotyczący ustawy – Prawo o zgromadzeniach (sygnatura akt Kp 1/04) omówił przedstawiciel Biura Legislacyjnego Marek Jarentowski. Wyjaśnił, że w wyroku TK orzeczono o niezgodności z konstytucją w art. 1 ustawy z dnia 2 kwietnia 2004 r. o zmianie ustawy – Prawo o zgromadzeniach oraz ustawy – Prawo o ruchu drogowym. Po pierwsze, chodziło o pkt 1, zmieniający art. 3 ust. 2 wyżej wymienionej ustawy w zakresie, w jakim zakazuje uczestnictwa w zgromadzeniach osobom, których wygląd zewnętrzny uniemożliwia ich identyfikację. Po drugie, chodziło o pkt 5, dodający do wymienionej ustawy art. 10a ust. 2, który mówi, że za szkody wyrządzone przez uczestnika zgromadzenia podczas jego przebiegu lub bezpośrednio po jego rozwiązaniu organizator zgromadzenia odpowiada solidarnie ze sprawcą szkody. Po trzecie, chodziło o pkt 6, nadający brzmienie art. 12 ust. 1 pkt 4 ustawy o zgromadzeniach, który to punkt brzmi, że zgromadzenie może być rozwiązane przez przedstawiciela organu gminy w sytuacji, gdy wygląd zewnętrzny uczestników zgromadzenia uniemożliwia ich identyfikację, a przewodniczący, uprzedzony o konieczności rozwiązania zgromadzenia, nie czyni tego.

Z uwagi na fakt, że przedmiotem rozpoznania były przepisy ustawy przed jej podpisaniem przez prezydenta i ogłoszeniem w „Dzienniku Ustaw”, a ich zakwestionowanie nie prowadzi do luk w prawie, podejmowanie inicjatywy ustawodawczej wykonującej wyrok TK jest zbędne. Wobec tego przewodniczący komisji Piotr Zientarski przedstawił wniosek o niepodejmowanie inicjatywy ustawodawczej mającej na celu wykonanie tego wyroku. Komisja jednogłośnie przyjęła przedstawiony wniosek.

Konkluzja: Komisja nie będzie wnosić o podjęcie inicjatywy ustawodawczej w tej sprawie.

Ad. 6 Wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 17 grudnia 2008 r. dotyczący ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych (sygnatura akt P 16/08) omówił przedstawiciel Biura Legislacyjnego Marek Jarentowski. Wyjaśnił, że w wyroku TK orzeczono o niezgodności z konstytucją: art. 12 ust. 1 o spółdzielniach mieszkaniowych w zakresie, w jakim zobowiązuje spółdzielnię do zawarcia umowy przeniesienia własności lokalu po dokonaniu przez członka spółdzielni wyłącznie spłat, o których mowa w pkt 1–3 tego przepisu, art. 17¹⁴ ust. 1 wyżej wymienionej ustawy w zakresie, w jakim zobowiązuje spółdzielnię do zawarcia umowy przeniesienia własności lokalu po dokonaniu przez członka spółdzielni lub osobę niebędącą członkiem spółdzielni wyłącznie spłat, o których mowa w pkt 1 i 2 tego przepisu, art. 27² oraz art. 8 ust. 1 i 2 ustawy o zmianie ustawy

o spółdzielniach mieszkaniowych oraz zmianie niektórych ustaw.

Z uwagi na fakt, że Ministerstwo Infrastruktury rozpoczęło konsultacje społeczne nad projektem ustawy mającym na celu wykonanie wyżej wymienionego wyroku TK, podejmowanie inicjatywy ustawodawczej nie jest celowe. Wobec tego przewodniczący komisji Piotr Zientarski przedstawił wniosek o niepodejmowanie inicjatywy ustawodawczej mającej na celu wykonanie tego wyroku. Komisja jednogłośnie przyjęła przedstawiony wniosek.

Konkluzja: Komisja nie będzie wnosić o podjęcie inicjatywy ustawodawczej w tej sprawie.

W posiedzeniu komisji nie uczestniczyły osoby wykonujące działalność lobbingsową.

Sporządzono w Biurze Prac Senackich.